

Rok 14 Numer 643 (97)
3 lutego 2010 r.

W tym numerze:

- ⇒ **MINISTROWIE PRZEKONUJĄ SIĘ DO POMYSŁU UCZYNIENIA WPR BARDZIEJ PROEKOLOGICZNĄ**
- ⇒ **BRUKSELA JEST W ROZTERCE PO OGŁOSZENIU PRZEZ FRANCJĘ WOJNY ZE SPEKULANTAMI**

MINISTROWIE PRZEKONUJĄ SIĘ DO POMYSŁU UCZYNIENIA WPR BARDZIEJ PROEKOLOGICZNA

Na *zeszłotygodniowym* posiedzeniu Rady Ministrów Rolnictwa okazało się, że państwa członkowskie w pełni zgadzają się co do potrzeby bardziej kompleksowego zajęcia się kwestiami środowiska w ramach WPR, pozostały one przy tym bardzo niezdecydowane, w jaki sposób najlepiej tego dokonać.

Komisarz ds. Rolnictwa Dacian Ciolos bronił konieczności zastosowania w skali ogólnej „masowych” działań środowiskowych, ale wskazał, że nie jest uparcie przywiązany do tego, aby zrealizować to poprzez instrumenty I Filaru – jak proponował w swoim komunikacie w sprawie reformy WPR.

Ciolos powiedział, że jest „uradowany, widząc entuzjazm wśród zgromadzonych” w odniesieniu do kwestii uczynienia WPR bardziej proekologiczną. Ale węgierski minister rolnictwa Sandor Fazekas, będący nowym przewodniczącym Rady Rolnej, powiedział dziennikarzom: „Delegaci są podzieleni w sprawie tego, czy powinno się to odbywać w ramach I, czy II Filaru”.

„W takim skomplikowanym systemie subsydiów jak WPR już obecnie istnieje wiele instrumentów działania”, ostrzegł urzędnik.

Trzy priorytety WPR

W kluczowym elemencie wizji reformy WPR według Ciolosa przewidziano, że premie proekologiczne będą mogły stanowić osobny, ale „obowiązkowy” komponent płatności bezpośrednich, przy czym od rolników oczekuje się podejmowania praktyk przyjaznych dla środowiska, takich jak wyodrębnianie trwałych użytków zielonych, gruntów odłogowanych z zieloną pokrywą, stosowanie płodozmianu i corocznego odłogowania ze względów ekologicznych.

Przedstawiciele węgierskiej prezydencji zapytali w *minionym* tygodniu ministrów, jak WPR mogłaby jak najlepiej: zapewnić praktyki zrównoważonej produkcji i poprawić dostarczanie dóbr publicznych, sprzyjać proekologicznemu wzrostowi/ innowacjom oraz dążyć do łagodzenia zmian klimatycznych i dostosowywania się do nich.

U podstaw tego zagadnienia była kwestia, czy WPR musi działać w sposób bardziej prośrodowiskowy - i w którym filarze.

Węgry oczekują, że do marca zbiorą jednomyślne wnioski Rady w sprawie reformy WPR. Podjęte w zeszłym miesiącu wysiłki pozwoliły zorientować się, że nowa prezydencja kontynuuje podejście reprezentowane przez belgijskich poprzedników – patrzenia na trzy cele reform WPR w ujęciu Komisji: bezpieczeństwo żywnościowe, zarządzanie zasobami naturalnymi i spójność terytorialną – osobno na oddzielnych posiedzeniach Rady.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Rolnictwo musi być ekologiczne i produktywne

Ciolos stanowczo stwierdził, że jego trzy cele reform WPR są względem siebie nierozłączne, obstając przy tym, że obecnie istnieje realna możliwość pogodzenia ze sobą ekologicznych i produktywnych celów rolnictwa – i że należy ułatwić osiągnięcie tego w ramach WPR na obszarze całej UE.

Według źródeł, komisarz objaśnił, że z tego powodu należy się zająć środowiskiem na każdym poziomie WPR.

Nieczęsto odnosząc się do budżetu WPR Ciolos zaryzykował twierdzenie, że do osiągnięcia ambitnych i pożądanych przez wszystkich celów reform WPR niezbędne są poważne środki publiczne – i aby na nie zasłużyć, WPR "musi dostarczać" wartości dla środowiska.

„Należy unikać strategii dwóch prędkości”

W uwagach do dziennikarzy Komisarz dał do zrozumienia, że kluczowe dla niego jest zapewnienie "zbiorowej" strategii o jednej prędkości dla środowiska, obejmującej całe unijne rolnictwo – i wraz z tym lepiej skrojonych do potrzeb, opcjonalnych działań lokalnych.

Przyznając, że państwa członkowskie są podzielone co do tego, czy podejście ogólne funkcjonuje lepiej w I czy II Filarze, przedstawiciel Komisji powiedział dziennikarzom, że nie jest to kwestia kluczowa.

„Tym, co jest dla mnie najistotniejsze, jest zagwarantowanie, iż na całym terytorium UE posiadamy pewne całościowe podejście”, stwierdził Ciolos, wskazując, że może nie być kurczowo przywiązany do pomysłu utrzymania w I Filarze uogólnionych proekologicznych płatności uzupełniających.

Jego plany reformy WPR skierowane są na stworzenie wspólnego szczebla wymogów środowiskowych, które różniłyby się od stanu „rozdrobienia”, jakim cechują się mechanizmy rolno-środowiskowe z II Filaru, będące działaniami „*a la carte*” [do wyboru].

Przypominając, że kluczowym celem bieżących reform jest zniwelowanie przepaści między wschodem a zachodem, komisarz ostrzegł: „Jeśli próbujemy rozwiązać problemy dwóch prędkości, nie możemy tworzyć dwóch prędkości w tej kwestii”.

Podzielone państwa członkowskie

Jak wynika z informacji źródeł Agra Europe, Francja i Niemcy znalazły się wśród jedynych państw członkowskich, które miały podejście na zasadzie "czemu nie" odnośnie włączenia uogólnionych praktyk rolno-środowiskowych w zakres I Filaru.

Uważa się, że Włochy wyraziły brak sprzeciwu wobec koncepcji proekologicznych płatności uzupełniających w I Filarze, ale ich stanowisko pozostało bardzo wymijające - przekazały źródła.

Natomiast Wielka Brytania, Szwecja i kilka nowych państw członkowskich - w tym Estonia i Słowacja – wyraziło ogólne preferencje dla stworzenia pewnej ciągłości poprzez dalsze zajmowanie się kwestiami środowiskowymi przede wszystkim w ramach programów z II Filaru.

Sztokholm ostrzegł, że przesunięcie centrum uwagi w sprawach środowiska na I Filar mogłoby "zagrozić" ważnym i stosowanym obecnie mechanizmom rolno-środowiskowym z II Filaru. Estonia wyjaśniła, że II Filar jest odpowiednim miejscem na bezpośrednie zajęcie się kwestią zmiany klimatu.

Wielka Brytania dała do zrozumienia, że istotna jest dla niej kwestia umożliwienia rozwoju w II Filarze „nowych technologii”, które pozwolą rolnictwu na dostosowanie się do wyzwań środowiskowych.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Większość państw członkowskich przedstawiała zbieżne stanowisko w jednym względzie: ostrzegając przed tradycyjną biurokracją oraz postulując, by pomiędzy dwoma filarami nadal istniała wyraźna granica.

Tymczasem Holandia i Łotwa nie zgodziły się ze strukturą debaty, ubolewając nad trzecią już „generalną” dyskusją w sprawie reformy WPR i odmową zajęcia się specyficznymi programami rolno-środowiskowymi z I Filaru, który to temat został zainicjowany przez Komisję.

Źródła z DG Rolnictwo wskazały, że Komisja jest bardzo otwarta na omawianie innych mechanizmów – dodatkowych w stosunku do tych, jakie położyła na stole negocjacyjnym, i na dyskusję nad elastycznym podejściem do zagadnienia, jak funkcjonowałyby te programy na szczeblu regionalnym.

Szkocka delegacja ma przedstawić Komisji swe własne poglądy [na ten temat], natomiast państwa członkowskie z południa kontynentu zasygnalizowały już, że będą preferować środki działania odzwierciedlające własne specyficzne problemy środowiskowe.

Źródło: Agra Europe z 28 stycznia 2011 r.: „Ministers come round to idea of greener CAP”

BRUKSELA JEST W ROZTERCE PO OGŁOSZENIU PRZEZ FRANCJĘ WOJNY ZE SPEKULANTAMI

Komisja Europejska odłożyła w czasie wydanie przełomowego dokumentu w sprawie wahań cen żywności i rynków finansowych, uznając, że przed wyborem wyraźnego kierunku politycznego wymaga to jeszcze wykonania dalszej pracy.

Rzecznik Komisji Olivier Bailly powiedział w *minionym* tygodniu dziennikarzom: „Biura komisarzy zadecydowały wczoraj o odroczeniu, do przyszłego zebrania Komisji, przyjęcia komunikatu na temat surowców i towarów rolnych - w celu przeprowadzenia głębszej analizy i stworzenia dokumentu, który będzie precyzyjnie odzwierciedlał naszą wiedzę na temat sytuacji”.

Dokument był pierwotnie przewidziany do dyskusji i przyjęcia w *zeszłą* środę, jednak teraz może zostać odłożony aż do 1 kwietnia. *Agra Europe* dowiedziała się z pewnych źródeł, że przyczyną zwłoki w publikacji jest brak osiągnięcia wewnętrznego porozumienia w kwestii roli, jaką odgrywa spekulacja przy gwałtownych wahaniami cen towarów rolnych.

Przygotowany został komunikat komisarza ds. rolnictwa Daciana Ciolosa i jego kolegów z resortów zajmujących się rynkiem wewnętrznym i przemysłem – Michela Barniera i Antonio Tajaniego, pod przewodnictwem przewodniczącego Komisji Jose Manuela Barroso.

Przemawiając do dziennikarzy na posiedzeniu Rady Rolnej w miniony poniedziałek, Ciolos odpiął koncepcję, jakoby Komisja miała wykorzystać ten dokument do bagatelizowania roli spekulacji finansowych, objaśniając, że kluczowe jest właśnie określenie stopnia odpowiedzialności spekulantów. Komisarz stwierdził, że wahania te były niewątpliwie „spotęgowane brakiem przejrzystości” podczas handlu produktami rolnymi i wskazał, że „nie jest w Komisji jedynym”, który widzi związek między spekulacją i ruchami cen żywności.

Bailly podchwycił ten pogląd, mówiąc dziennikarzom: „Nie mamy wątpliwości, że istnieją związki między rynkami fizycznymi i finansowymi, pomiędzy rynkami finansowymi i rynkami, które regulują handel surowcami. Bez dwóch zdań, takie powiązania istnieją. Skomplikowane jest jednak przyjrzenie się szczegółom.”

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

„Musimy również przyrzeć się temu, jak działały mechanizmy leżące u podstaw tych procesów”, dodał rzecznik, stwierdzając, że „przed wyciągnięciem wniosków z naszej analizy potrzebujemy bardziej dokładnych danych. Musimy ją doprecyzować, aby zrozumieć przyczyny gwałtownych zachowań rynków.”

Wysoki urzędnik Komisji zasygnalizował podczas zeszłotygodniowego briefingu na temat cen żywności, że nie można winić spekulantów jako takich, tłumacząc, iż pewną rolę w przegrzaniu cen towarów rolnych odegrały w sposób oczywisty nadmierna płynność i „gwałtowne przemieszczanie się pieniądza” na rynkach finansowych.

Dyrektor generalny WTO Pascal Lamy również ostrożnie wypowiadał się na temat roli rynków finansowych, wskazując w *minionym* tygodniu, że definicja "spekulacji" to wciąż sprawa otwarta.

Francja podbija stawkę

Odłożenie publikacji dokumentu nastąpiło w tym samym tygodniu, w którym francuski prezydent Nicolas Sarkozy ogłosił plan tegorocznego przewodnictwa swego kraju w G8 i G20, zobowiązując się do ponownego określenia światowych zasad handlu towarami i surowcami.

Sarkozy stanowczo stwierdził, że należy powściągnąć spekulację. Uważa się, że Bruksela balansuje między nakreślaniem własnych wizji w sprawie rynków surowcowych, a spoglądaniem na to, co jako uzupełnienie wniesie do tego tematu Francja przy okazji przewodnictwa w G20.

Na posiedzeniu Rady Rolnej w *zeszły* poniedziałek francuski minister rolnictwa Bruno Le Maire wskazał, że zderzenie poglądów może być nieuchronne. Powiedział on, iż „państwa członkowskie są za mną, ale nie Komisja” i ostrzegł, że gdy ceny żywności ulegają podwojeniu, nie może to być wyłącznie sama kwestia czynników fundamentalnych – podaży i popytu, ale jest to raczej wynik potężnych ruchów spekulacyjnych na rynkach finansowych.

W czerwcu Le Maire będzie gospodarzem pierwszego w historii szczytu G20 ministrów rolnictwa. Celem [spotkania] ma być wypracowanie pewnego postępu w temacie rynków towarów spożywczych jeszcze przed listopadowym szczytem w Cannes, który zakończy francuskie przewodnictwo [w grupie G20]. Ministrowie rolnictwa z szeregu państw europejskich i krajów rozwijających się spotkali się już w ubiegłym tygodniu w Berlinie, aby uzgodnić podstawowe zasady dotyczące cen towarów rolnych i handlu rolno-spożywczego. Przemawiając w *miniony* poniedziałek, Sarkozy dał wyraźnie do zrozumienia, że rynki spożywcze będą stanowić centralną kwestię jego ambitnych celów regulacyjnych.

„Jeśli patrzymy na towary rolne, wahania cen w ciągu 20 ostatnich lat uległy potrojeniu, a dzieje się tak równocześnie ze wzrostem znaczenia dochodów z operacji finansowych na rynkach niefinansowych (*proces zwany finansjeryzacją*)”, stwierdził prezydent.

Wiążąc to zagadnienie ze światowym głodem, zamieszkami na tle żywnościowym i koniecznością ogromnego podniesienia wolumenu produkcji żywności, Sarkozy stanowczo powiedział, że postęp jest niemożliwy, gdy zakłóca się sygnały cenowe – czyli powstaje sytuacja, z którą od razu trzeba sobie poradzić.

Z tego względu francuski prezydent zaproponował cztery priorytetowe działania: ustanowienie podstawowych globalnych zasad regulujących rynki instrumentów pochodnych w dziedzinie rolnictwa, ustanowienie „kodeksu postępowania” w sprawie bezpieczeństwa żywnościowego w celu precyzyjnego określenia zasad dotyczących ograniczeń eksportowych i zapasów specjalnych

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

(na wypadek nagłych zdarzeń), pracując w dłuższym terminie nad powiększaniem światowej podaży, utworzenie przejrzystego narzędzia statystycznego do monitorowania globalnych i regionalnych poziomów zapasów oraz rozwój mechanizmu ubezpieczeniowego w celu ochrony ubogich krajów przed klęską nieurodzaju i skokami cen.

Uderzając w Komisję, Le Maire powiedział w *minionym* tygodniu, iż USA podjęły już działania, aby ograniczyć pozycje na rynkach finansowych [*chodzi o wprowadzenie ograniczeń w wartości obrotu instrumentami finansowymi, np. opcjami itp., w jednym instrumencie pochodnym*]. Minister stwierdził też, że jeśli UE jest „bardziej liberalna niż Stany”, to podąża zdecydowanie w złym kierunku.

Bailly powiedział w ubiegłą środę, że system amerykański jest jedną z alternatyw, nad którymi zastanawia się Bruksela.

OECD pozytywnie o stanowisku Francji

Francja znalazła w *zeszłym* tygodniu rzadkiego sojusznika w postaci OECD. Organizacja ta z uznaniem powitała atak na wahania cen, widząc w nim środek pomagający w zlikwidowaniu restrykcji handlowych.

Sekretarz Generalny OECD Angel Gurría rzekł: „Rynki rolne zawsze były podatne na wahania cen, ale jeśli rządy będą działać wspólnie, wówczas można będzie złagodzić gwałtowne wahania cen i lepiej chronić wrażliwych na to konsumentów i producentów.”

Źródło: *Agra Europe z 28 stycznia 2011 r.: “Brussels dithers as France declares war on speculators”*

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione